

Sygn. akt V CZ 21/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSA Katarzyna Polańska-Farion

w sprawie z powództwa K. Z.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Wojskowego Sądu Garnizonowego w
[...]

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 kwietnia 2014 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 listopada
2013 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od powoda na rzecz Skarbu
Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa 3 600 (trzy
tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 26 listopada 2013 r. odrzucił apelację K. Z. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 4 lipca 2013 r.

Sąd wskazał, że powód reprezentowany przez adwokata złożył wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od tego środka odwoławczego. Wniosek postanowieniem z dnia 12 września 2013 r. został częściowo (tj. ponad kwotę 3.000 złotych) uwzględniony. Odpis tego postanowienia wraz z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi powoda w dniu 20 września 2013 r.. Zarządzeniem z dnia 8 października 2013 r. pełnomocnik powoda został wezwany do uiszczenia opłaty od apelacji w kwocie 3.000 złotych i opłatę tę uiszczył w zakreślonym w wezwaniu terminie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, apelacja powoda podlegała - na podstawie art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j.: Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594 z późn. zm.) - odrzuceniu jako nieopłacona w ustawowym terminie. Dla zachowania terminu nie miał znaczenia fakt, że już po jego upływie bezzasadnie wezwano pełnomocnika powoda do uiszczenia opłaty. Sąd Okręgowy powinien był zastosować art. 370 k.p.c. i bez dodatkowego wzywania pełnomocnika odrzucić apelację jako nieopłaconą. Taki sam obowiązek spoczywa na sędzie odwoławczym z mocy art. 373 k.p.c., który nakazuje odrzucenie na posiedzeniu niejawnym apelacji, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji.

Powód zaskarżył powyższe postanowienie zażaleniem, wnosząc o jego uchylenie. Zarzucił naruszenie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 373 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie, a także naruszenie art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez niezasadne odrzucenie apelacji jako nieopłaconej, mimo że opłata od apelacji została wniesiona w terminie zakreślonym w wezwaniu Sądu Okręgowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r., nr 7, poz. 45), jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 k.p.c. Stosownie do art. 112 ust. 3 u.k.s.c. przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym – od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekał sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym – od dnia jego ogłoszenia. Przepis art. 112 ust. 3 u.k.s.c. dotyczy również środków odwoławczych, gdyż także do nich (z odpowiednią modyfikacją) znajduje zastosowanie art. 130 k.p.c. i ma zastosowanie zarówno w przypadkach odmowy zwolnienia od kosztów sądowych w całości, jak i w części (zob. m. in.: uchwała SN z dnia 16 listopada 2012 r., sygn. akt III CZP 56/12, OSNC 2013, nr 6, poz. 70, Biuletyn SN 2012, nr 11, s. 7 – 8; postanowienie SN z dnia 7 listopada 2013 r., sygn. akt V CZ 50/13, niepubl.; uchwała SN z dnia 9 lutego 2012 r., sygn. akt III CZP 92/11, OSNC 2012, nr 7 – 8, poz. 87, Biuletyn SN 2012, nr 2, s. 7; postanowienie SN z dnia 3 lutego 2012 r., sygn. akt I CZ 172/11, OSNC Zbiór Dodatkowy nr C/2013, poz. 47; postanowienie SN z dnia 9 listopada 2011 r., sygn. akt II CZ 88/11, niepubl.; postanowienie SN z dnia 28 września 2011 r., sygn. akt I CZ 86/11, niepubl.).

Tym samym, skoro przepis art. 112 ust. 3 u.k.s.c. wprost wykluczył możliwość zastosowania art. 130 § 1 k.p.c., ponieważ jednoznacznie wyłączył obowiązek przewodniczącego wezwania strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego do realizacji obowiązku opłacenia pisma, to pełnomocnik obowiązany jest przekazać opłatę w zakresie określonym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. terminie (a w razie oddalenia w całości wniosku o zwolnienie od kosztów uprzednio ją samemu obliczając) .

Wezwanie pełnomocnika powoda do wniesienia opłaty od apelacji, mimo braku ustawowego uregulowania w tym zakresie, było bezskuteczne i nie mogło prowadzić do uznania, że brak opłaty został usunięty przez dopełnianie tej czynności w terminie tygodniowym od doręczenia wezwania (por. m.in. uchwała SN z dnia 9 lutego 2012 r., sygn. akt III CZP 92/11, OSNC 2012, nr 7 - 8, poz. 87, Biuletyn SN 2012, nr 2, s. 7; postanowienie SN z dnia 9 listopada 2011 r., sygn. akt II CZ 88/11, niepubl.; postanowienie SN z dnia 6 października 2011 r., sygn. akt V CZ 73/11, niepubl.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.